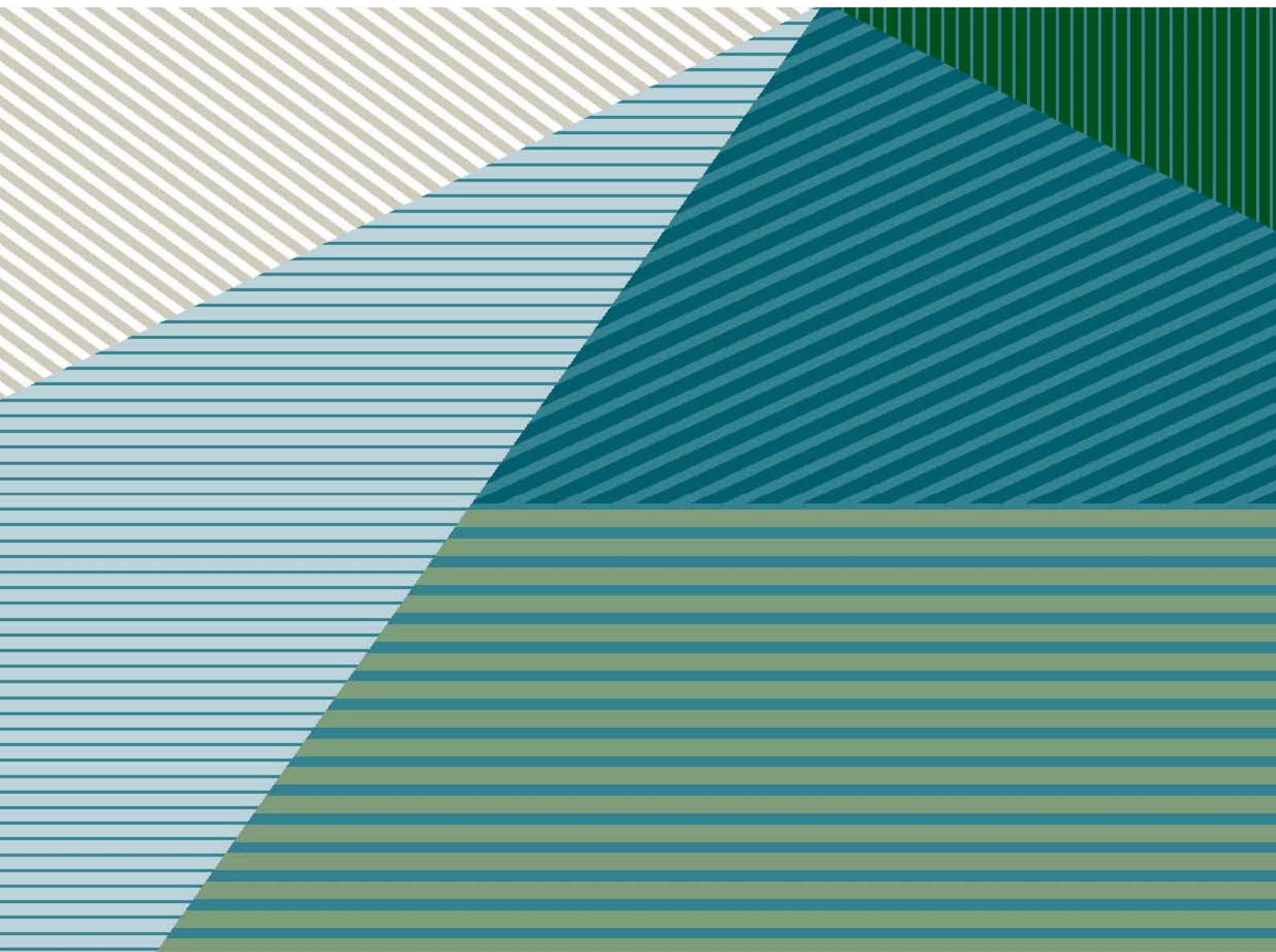

PROGNOSE FOR PLANTEPRODUCENTERNES ØKONOMISKE RESULTATER 2015-2017

Januar 2016

Indhold

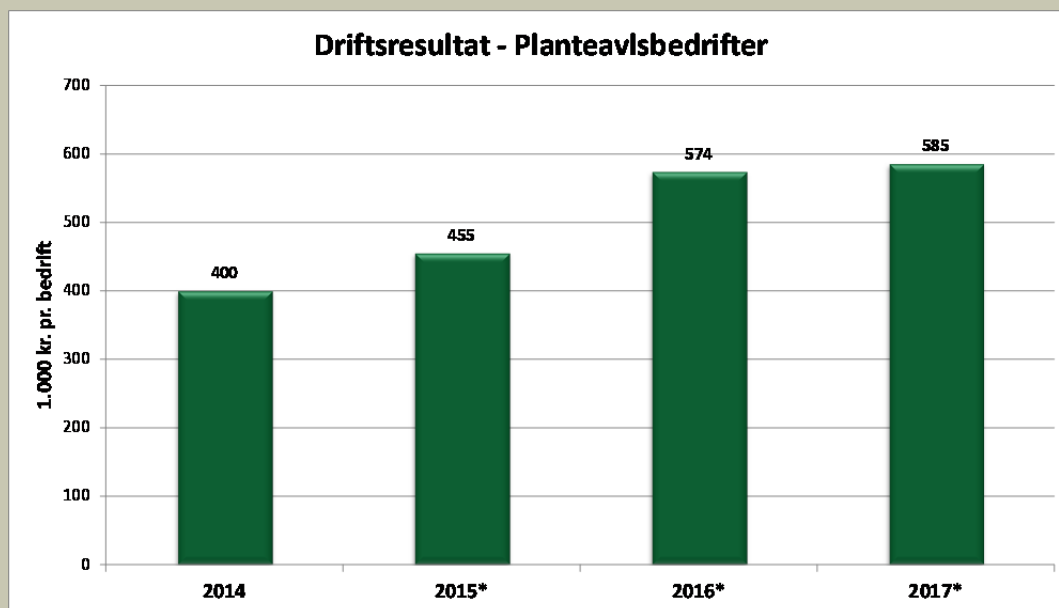
Sammendrag	2
Tidligere prognoser	3
Resultatopgørelse.....	3
Alle heltidsplanteavlsbedrifter	4
Planteavlsbedrifter inddelt efter størrelse	6
Den bedste tredjedel målt på driftsresultat	7
Likviditet, investeringer, gæld, finansiering og aktiver.....	7
Følsomhedsanalyse.....	7
Bilag 1: Prisforventninger og forudsætninger	9
Bilag 2: Konsekvenser af øget tilførsel af kvælstof	12
Bilag 3: Datamateriale og definitioner.....	13

Sammendrag

Prognosen viser at den gennemsnitlige heltidsplanteavlsbedrift forventes at opnå et driftsresultat i 2015 på 455.000 kr. Dette er en mindre stigning i forhold til 2014. I 2014 faldt driftsresultatet med ca. 100.000 kr. pr. bedrift i forhold til 2013, hvor det var ca. 500.000. Driftsresultatet for 2015 kommer dermed ikke helt op på niveau med 2013.

Prognosen indikerer at driftsresultatet i 2016 forventes at blive på 574.000 kr. pr. bedrift. Dvs. en stigning på 119.000 kr. som svarer til en forbedring på godt 25 % i forhold til det forventede resultat for 2015.

Ved vurdering af driftsresultatet skal man være opmærksom på at dette skal dække ejerens egen arbejdsindsats og forrentning af egenkapitalen. I 2015 forventes der ikke fuld dækning af arbejdsindsatsen og der vil være tale om en negativ forrentning af egenkapitalen. For 2016 er driftsresultatet tilstrækkeligt til at dække ejerens arbejdsindsat og en mindre forrenting af egenkapitalen. Prognosen for 2017 tyder at der kan opnås samme driftsresultat som der forventes i 2016.

Kontakt: Landskonsulent Erik Maegaard T+45 8740 5577, E erm@seges.dk, Landskonsulent Michael Højholdt T+45 8740 5394, E mih@seges.dk eller Seniorkonsulent Ove Lund, T+45 8740 5479, E ovl@seges.dk SEGES, Planter og Miljø

Tidligere prognoser

I september 2015 blev udgivet en prognose over planteproducenternes forventede økonomiske resultater for 2015, 2016, og 2017. Prognosen i september 2015 var baseret på 935 årsrapporter, der ud fra oplysninger fra Danmarks Statistik er sammenvejet til at repræsentere alle heltids planteavlsbedrifter.

Nærværende prognose er udarbejdet på samme grundlag men med justerede forventninger primært til priser og indregning af konsekvenser af Landbrugspakken. I det beregnede driftsresultat indgår indtægter, som ikke direkte følger priserne på planteprodukter. Derfor omhandler årsrapporterne og dermed prognoserne ikke kun økonomien i planteproduktionen, men giver et estimat over den samlede økonomi på heltidsplanteavlsbedriften.

Resultatopgørelse

Nærværende analyse indeholder en prognose over de forventede økonomiske resultater for planteproducenter. Analysen omfatter udelukkende heltidsplanteavlsbedrifter. Disse bedrifter er defineret som bedrifter, der kræver en arbejdsindsats på mindst 1.665 timer pr. år og hvor mere end 50 % af standardomsætningen kommer fra planteproduktionen (se bilag 3). I denne prognose indgår som grundlag 935 årsrapporter for heltidsplanteavlsbedrifter med regnskabsår 2014, som repræsenterer 2.303 bedrifter i Danmark.

Ud fra årsrapporter og vejning fra oplysninger fra Danmarks Statistik samt skøn over pris- og omkostningsudviklingen for 2015, 2016 og 2017 er der foretaget en beregning af de forventede økonomiske resultater for 2015 og udarbejdet prognoser for indtjeningen for 2016 og 2017.

I 2014 regnskaberne er der væsentlige forskelle mellem prisen på korn primo og ultimo. For vinterhvede skete der et fald på ca. 27 kr. pr. hkg. Dette vil i regnskaberne give anledning til en værdiændring. For gennemsnitsbedriften udgjorde det i 2014 et fald i værdi på ca. 74.000 kr.

Med de forudsætninger, der er anvendt i prognosen forventes stort set samme værdi af afgrøder i 2016 og 2017 som i 2015.

I prognoserne er indregnet nogle af de forventede effekter af Landbrugspakken (se nærmere i bilag 2). Der er indregnet en forventet stigning i tilførsel af kvælstof på ca. 16 % i 2016 og yderligere 8 % stigning i 2017, med forventet effekt på både højere omkostninger og højere udbytte. Der er derfor indregnet en forventet udbyttestigning (målt på høstet mængde) på alle afgrøder på 6 % i 2016 og yderligere 2 % stigning i 2017, i forhold til hvad det ville have været uden forøget kvælstofnorm.

Den øgede tildelte mængde kvælstof vil desuden øge indholdet af protein i specielt kornafgrøderne og vil derfor muligvis kunne øge prisen på korn i opadgående retning. Det er dog som gennemsnit betragtet vanskeligt at vurdere, hvordan markedet vil reagere, og der er i prognoserne derfor ikke indregnet priseffekt af den forventede forøgelse af proteinindhold. For husdyrbrugsbedrifter vil effekten af mere protein i kornet først slå fuldt igennem i 2017 og 2018.

Den væsentligste del af bruttoudbyttet (totalt 3.086.000 kr. pr. bedrift i 2014) kommer fra salgsindtægter, dvs. produktionsværdien af korn og andre salgsafgrøder (2.604.000 kr. pr. bedrift). I prognosen sammenholdes gennemsnitsbedriftens markudbytter med høstprognoserne fra Danmarks Statistik. Ud fra forholdet mellem udbytterne på bedrifterne og høstprognosen beregnes forventet udbytte i 2016 og 2017 som et gennemsnit over de seneste 10 år. Til dette er tillagt 6 % i 2016 og 8 % i 2017 som følge af øget kvælstofnorm.

Alle heltidsplanteavlsbedrifter

I tabel 1 vises produktionsomfang og hovedresultaterne for alle planteavlsbedrifter. I bilag 3 er redegjort for datagrundlaget for de regnskaber i 2014, der danner udgangspunkt for prognosen.

Den "gennemsnitlige planteavlsbedrift", der indgår i nærværende analyse, omfattede i 2014 et dyrket areal på 200 ha - heraf var ca. 70 ha forpagtet. Gennemsnitsbedriften har 131 ha med korn, 17 ha med raps, 11 ha med frø, 20 ha med kartofler og/eller fabriksroer og 21 ha med andre afgrøder.

Tabel 1. Resultatopgørelse for alle planteavlsbedrifter – heltid

	2014	2015*	2016*	2017*
<i>Produktion:</i>				
Antal vejjet	2.303			
Hektar	200	204	210	214
1.000 kr.				
Bruttoudbytte	3.086	3.072	3.335	3.495
Heraf mark	2.604	2.583	2.838	2.986
Heraf andet	482	488	497	509
Stykomkostninger	-895	-875	-907	-962
Heraf mark	-788	-775	-809	-862
Heraf andet	-107	-100	-98	-100
Dækningsbidrag	2.191	2.197	2.428	2.532
Heraf mark	1.816	1.808	2.029	2.124
Heraf andet	375	389	399	408
Kontante kapacitetsomkostninger	-1.139	-1.155	-1.210	-1.253
Afskrivninger mm.	-441	-443	-446	-450
Resultat af primær drift	611	600	773	830
Afkoblet støtte	492	494	499	501
Finansieringsudgifter i alt	-703	-639	-698	-746
Driftsresultat	400	455	574	585
Heraf værdiændringer, svin	-1	0	0	0
Heraf værdiændringer, mark	-73	27	28	0
Likviditet før investeringer	772	625	693	728

* Værdiændringer omfatter primært værdiændringer på beholdninger. Realiserede gevinster eller tab indgår i driftsresultatet for 2014. På denne baggrund skal der tages forbehold for effekten på driftsresultatet af eventuelle realiserede kurstab for årene 2015-2016.

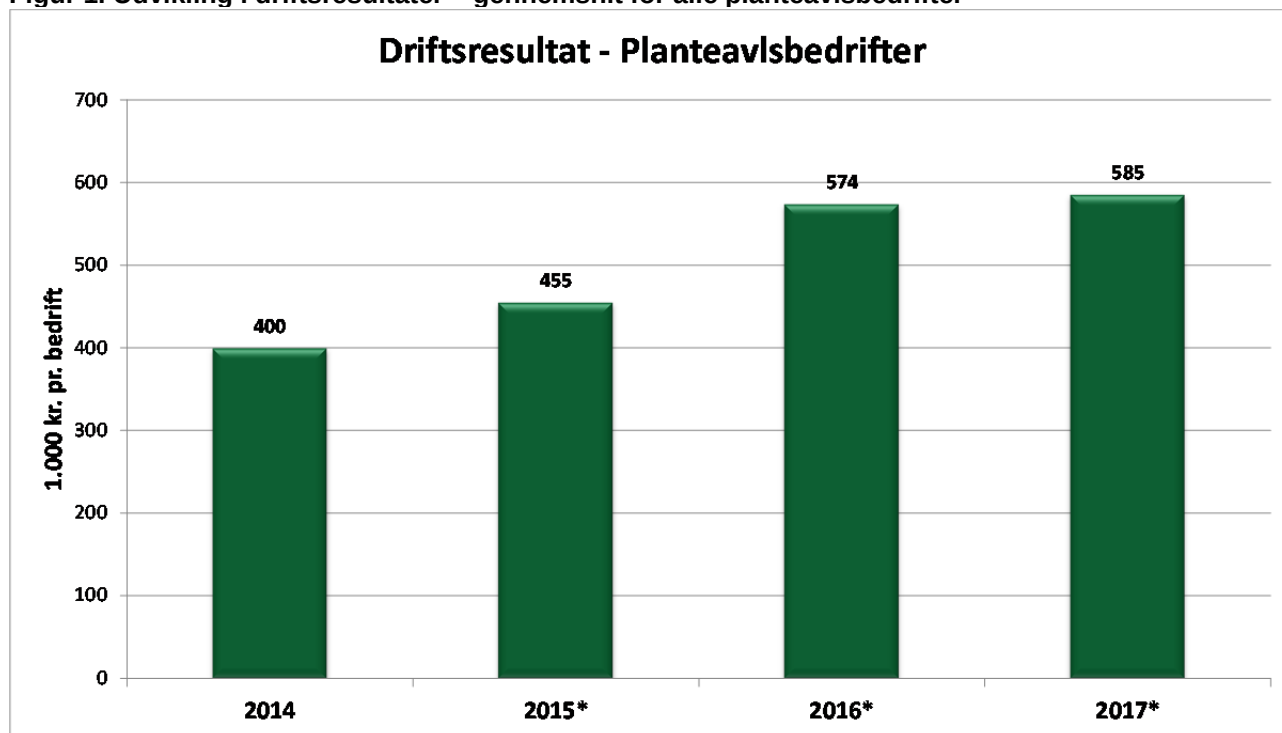
For 2014 indgår realiserede kurstab. Realiserede kursgevinster og kurstab opdeles i positioner i finansaktiver (typisk renteswaps) og gæld (typisk lån i fremmed valuta, f.eks. CHF). Hidtil har der i prognoserne været indregnet gevinst eller tab på gældssiden, beregnet ud fra indeværende års gevinst eller tab, mens der ikke

har været indregnet gevinst eller tab på finansaktiver. Begrundet i den store usikkerhed i kursudviklingen i begge typer produkter, er det praksis, at der ikke indregnes kursgevinst eller kurstab for driftsprognoserne for 2015, 2016 og 2017 hverken for finansaktiver eller lån.

For gennemsnitsbedriften forventes et driftsresultat på 455.000 kr. i 2015. Dette beløb skal dække både forrentning af egenkapitalen og aflønning af egen arbejdsindsats. For den gennemsnitlige bedrift er der en egenkapital på godt 14 mio. kr. Med en forventet rente på 2 %, bør egenkapitalen forrentes med omkring 280.000 kr. Der er for den gennemsnitlige planteavlsbedrift således et beløb tilovers til aflønning af eget arbejde på knap 200.000 kr. For gennemsnitsbedriften skal der anvendes ca. 3.000 arbejdstimer (efter normen). Korrigeres for de arbejdstimer, der købes, svarer det til, at ejerens arbejdsindsats ligger på ca. 1.900 timer pr. år. Med forrentning af egenkapitalen på 280.000 er der en timeløn til ejeren i 2015 på godt 90 kr. I 2016 forventes timelønnen at kunne komme op på godt 150 kr. pr. time.

For de gennemsnitlige heltidsplanteavlsbedrifter er der realiseret en positiv likviditet før investering på 772.000 kr. i 2014. Dette skal sammenholdes med, at afskrivningerne i gennemsnit er på ca. 450.000 kr. om året. Der er et beskedent overskud til at investere mere end afskrivningerne med mindre der kan optages yderligere lån. I prognoseperioden regnes med en gennemsnitlig investering på ca. 1.000.000 kr. pr. år, der skal sammenholdes med afskrivninger på omkring 450.000 kr. pr. år. I investeringerne indgår, at den gennemsnitlige planteavlsbedrift udvides med ca. 4 ha om året – heraf tilkøbes i gennemsnit 3 ha. Ud over investering i jord, er der således regnet med et beløb til investering i inventar mv., der er lidt over afskrivningerne. Konsekvensen af dette er at det er vanskeligt at opretholde produktionsapparatet på nuværende niveau for gennemsnitsbedriften, når de samlede investeringer stagnerer og produktionsomfanget samtidig stiger.

Figur 1. Udvikling i driftsresultater – gennemsnit for alle planteavlsbedrifter

Planteavlsbedrifter inddelt efter størrelse

I tabel 2 ses driftsresultaterne for planteavlsbedrifterne inddelt efter arealtilliggende.

Tabel 2 Driftsresultater for planteavlsbedrifter afhængig af dyrket areal.

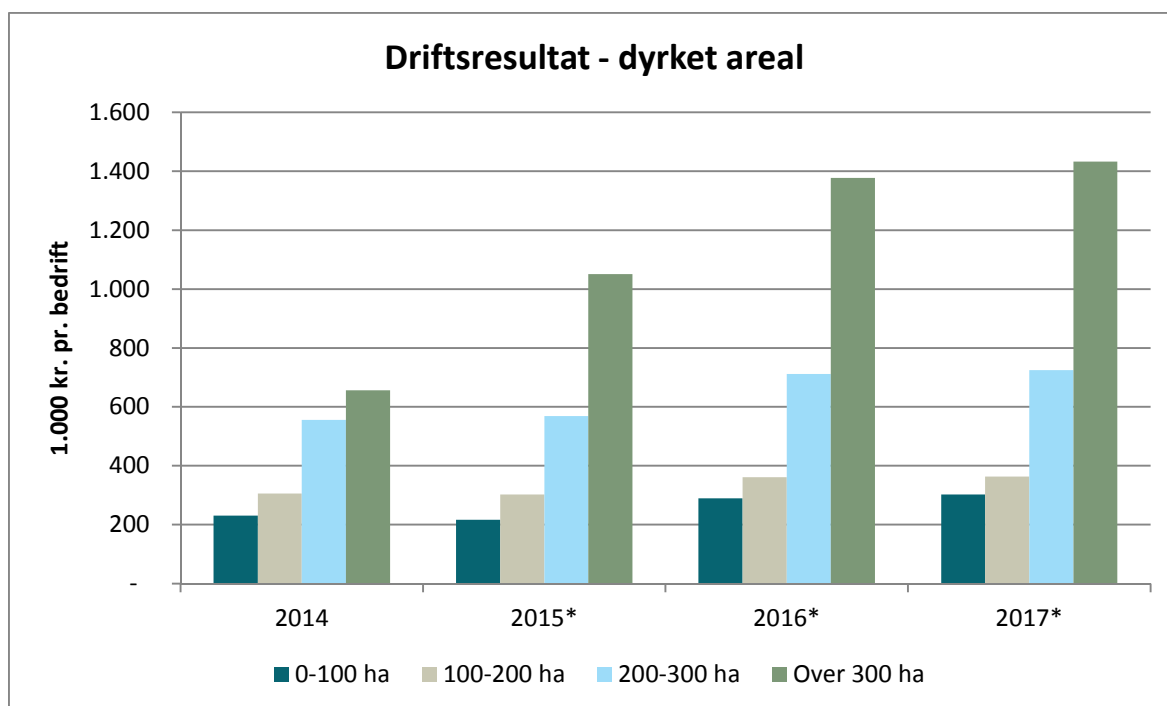
	<i>Antal bedrifter</i>	<i>Gns. Areal i 2014</i>	2014	2015*	2016*	2017*
<i>Arealtilliggende</i>						
0-100 ha	368	71	231	217	289	303
100-200 ha	1.118	144	306	303	361	363
200-300 ha	441	236	556	569	711	724
Over 300 ha	406	462	656	1.051	1.377	1.432
Alle	2.303	200	400	455	574	585

Ved vurdering af resultaterne i tabel 2 skal man være opmærksom på, at der kan være forskelle i hvor store indtægter, der kommer fra planteproduktionen jf. bilag 3: Afsnit om datamateriale. Indtægter fra andre produktioner og specialafgrøder vil ikke nødvendigvis følge afgrødepriserne. Resultaterne siger således ikke alene noget om, hvad indtjeningen i planteavl er, men hvad planteavlsbedriften har som driftsresultat for alle aktiviteter.

Ses der på det gennemsnitlige driftsresultat over perioden 2015 – 2017, forventes de mindste bedrifter at opnå et gennemsnitligt driftsresultat på 270.000 kr. pr. år.

For de største bedrifter ser det ud til, at det gennemsnitlige driftsresultat for perioden 2015-2017 vil være på knap 1.300.000 kr. Det er som gennemsnit over de 3 år noget bedre end i 2014 og især er der en stor forbedring for de større bedrifter.

Figur 2. Driftsresultater afhængig af dyrket areal

Den bedste tredjedel målt på driftsresultat

Bag gennemsnitstallene i de foregående afsnit ligger stor spredning. I tabel 3 vises driftsresultaterne inkl. prognose for de ejendomme, der i 2014 var blandt den bedste tredjedel målt på driftsresultat.

Tabel 3. Opdeling af driftsresultat

	<i>Areal i 2014</i>	<i>2014</i>	<i>2015*</i>	<i>2016*</i>	<i>2017*</i>
	ha	Driftsresultat i 1.000 kr.			
Bedste tredjedel	243	1.222	1.310	1.541	1.594
Gennemsnit alle	200	400	455	574	585
Forskel	43	822	855	967	1.009

Den tredjedel af bedrifterne, der opnåede det bedste resultat i 2014, dyrkede 43 ha mere end gennemsnittet og opnåede i 2014 et driftsresultat, der var 822.000 kr. bedre end gennemsnittet. Over en fireårig periode (2014 – 2017) forventes den bedste tredjedel af bedrifterne at opnå et driftsresultat, der er godt 900.000 kr. om året bedre end gennemsnitsbedriften. De bedrifter, der har de bedste resultater, er noget større end gennemsnittet af alle bedrifter, hvilket forklarer noget af forskellen i figur 2. Man skal dog være opmærksom på, at der er tale om gennemsnittet af bedste tredjedel, og at en del bedrifter dermed har opnået et resultat, der er bedre end godt 1,2 mio. kr. i 2014.

Likviditet, investeringer, gæld, finansiering og aktiver

Investeringerne var i 2014 på godt 1.000.000 kr. Investeringerne forventes i 2015 at ligge på samme niveau. Fro prognoseperioden 2016 – 2017 forventes at investeringerne holdes på dette niveau. Afskrivningerne forventes at ligge på ca. 450.000 kr. pr. år. Der er tale om en mindre udvidelse af arealet på gennemsnitsbedriften med mellem 2-5 ha pr. år, hvoraf ca. en fjerdedel forpagtes og resten købes. De investeringer, der forventes, kan imidlertid kun gennemføres, hvis der er mulighed for at optage yderligere lån. For gennemsnitsbedriften ser det ud til, at der kun i mindre udstrækning skal tilføres ekstern kapital for at opnå en positiv likviditet.

Heltidsplanteavlsbedrifterne havde i 2014 i gennemsnit en gæld på godt 19 mio. kr. og en egenkapital på godt 14 mio. kr. Egenkapitalen forventes at kunne fastholdes under forudsætning af, at jordværdierne holder det nuværende niveau.

Ca. 70 % af gælden ligger i variabelt forrentede lån, heraf 21 % i realkreditlån i danske kroner, 44 % i realkreditlån i euro og 5 % i finanslån i pengeinstitutter.

Følsomhedsanalyse

For at vurdere prognosernes følsomhed over for centrale parametre er der gennemført en følsomhedsanalyse hvor konsekvenser af ændring i afgrødepriser og rente er beregnet. Der er opstillet scenarier for de forventede mest sandsynlige salgspriser på afgrøder og for renteutvikling. Beregningerne er gennemført for den gennemsnitlige planteavlsbedrift. I tabel 4 ses, hvordan driftsresultatet forventes at blive i 2016 for den gennemsnitlige planteavlsbedrift, ved ændrede priser på hvede og byg, samt ændringer i renten.

Det bemærkes at der i analyserne er indlagt stort set samme sandsynlighed for at kornpriserne stiger eller falder.

Tabel 4. Driftsresultat afhængig af afgrødepris og rente – resultater for 2016

Gens. planteavlsbedrift	Parameter i 2016	Driftsresultat i 2016, gennemsnit	Ændring af driftsresultat i forhold til grundscenariet i 1.000 kr. pr. bedrift
"lav" afgrødepris	Priser på hvede og byg reduceret med ca. 12 %	337	- 237
forventet afgrødepris		574	-
"høj" afgrødepris	Priser på hvede og byg øget med ca. 12 %	942	+368
"lavere" rente	Renten falder med 0,2 procentpoint	617	+43
forventet rente		574	-
"højere" rente	Renten stiger med 0,4 procentpoint	487	-87

Beregningerne viser, hvor følsomme bedrifterne er overfor prisudsving i hvede- og bygpriserne. Renten har også betydning for resultatet, men ikke i helt samme omfang som priserne. Der er dog store variationer mellem de enkelte bedrifter og mellem grupper af bedrifter.

Der er altid usikkerhed om både priser og udbytter og det er derfor altid væsentligt at forholde sig til følsomhed i prognoserne. Det er samtidig vigtigt at sikre sig mod yderligere prisfald på afgrøderne ved at konsolidere og kun investere i aktiver, der giver et positivt afkast.

For de bedrifter der opnåede de bedste resultater i 2014 (i tabel 3 benævnt bedste tredjedel) vil driftsresultatet med den lave pris på korn blive reduceret i 2016 fra 1.541.000 kr. pr. bedrift til 1.209.000 kr. Den høje kornpris vil medføre at driftsresultatet for disse bedrifter i gennemsnit kommer op på 2.072.000 kr. Forskellen mellem driftsresultat ved lav henholdsvis højere kornpris er således på næsten 860.000 kr. pr. bedrift, svarende til over 3.500 kr. pr. ha.

Bilag 1: Prisforventninger og forudsætninger

Prognosen for 2015 bygger på forudsætningerne gengivet i Tabel 1.

Tabel 1: Prisforventninger**

	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
Bytteforhold						
Hele landbruget	96	101	103	104	98	93
Mælkeproducenter	100	102	98	104	107	93
Svineproducenter	97	99	103	101	96	91
Planteproducenter	93	105	106	107	98	100
Mælkeproduktion						
Mælkepris (kr./kg. standard mælk)	2,37	2,64	2,56	2,92	2,98	2,33
Mælkepris (kr./kg. økologisk)	2,97	3,22	3,09	3,47	3,53	3,22
Mælkeydelse pr. ko, konv. (stigning i pct. pa.)	1,00	-1,00	1,00	3,00	4,50	3,00
Mælkeydelse pr. ko, øko. (stigning i pct. pa.)	1,00	-1,00	1,00	0,00	4,50	4,00
Oksekødproduktion						
Oksekød – ældre køer (281-300)	13,65	16,54	20,46	20,70	17,74	18,75
Svineproduktion						
Svinekød (kr./kg.)	9,83	10,68	11,85	11,94	10,93	9,94
30 kg beregnet smågris (kr./stk.)	337	358	394	398	377	341
7 kg beregnet smågris (kr./stk.)	203	211	232	230	222	198
Grise pr. årssø	28,1	28,8	29,6	30,0	30,4	30,8
Planteproduktion						
Foderhvede (kr./hkg.)	98	145	155	155	126	117
Foderbyg (kr./hkg.)	94	142	154	147	118	118
Foderbyg, økologisk (kr./hkg.)	165	234	239	249	195	168
Maltbyg (kr./hkg.)	101	167	170	160	135	130
Raps (kr./hkg.)	229	331	346	323	263	259
Kartofler, konsum (kr./hkg.)	112	129	100	174	100	88
Foder oa.						
Soyaskrå (kr./hkg.)	230	248	274	315	298	286
A-bl.16 pct., økologisk	249	287	319	345	314	300
C-bl. 30 pct., økologisk	352	382	397	431	412	424
Foderhvede (kr./hkg.)	105	154	172	166	134	127
Foderbyg (kr./hkg.)	103	154	171	158	130	127
Foderbyg, økologisk (kr./hkg.)	200	277	270	274	209	193
Rapsskrå (kr./hkg.)	134	159	181	222	192	197
Gødning (indeks)	161	189	190	196	197	184
Dieselolie (øre/l)	507	625	676	654	619	546

* Prognose fra SEGES og Landbrug & Fødevarer.

Prisprognosen udtrykker forventningerne til den gennemsnitligt handlede pris for alle mængder; spot, kontrakt og internt på bedrifterne.

** Priserne er plus efterbetaling og minus diverse produktionsafgifter.

Prognoserne offentliggøres næste gang:
Fredag den 20. maj 2016

Af konkurrenceretlige årsager er prisprognoserne for 2016 og 2017 udeladt. Disse indgår dog fortsat i Landskalkuler i Ø90, i Mark Online og DMS. Udvalgte abonnenter til Landbrugsinfo har dog adgang til prognosepriserne for 2016 og 2017 direkte i www.farmtal.dk.

Bytteforhold

Landbrugets bytteforhold har været nogenlunde stabilt og støt stigende fra foråret 2009 til efteråret 2013. Derefter har bytteforholdet været faldende. I 2014 var bytteforholdet især været negativt påvirket af faldende salgspriser for afgrøder og svinekød. I 2015 er bytteforholdet faldet yderligere som følge af et lavere salgsprisindeks, især påvirket af svinekød og mælk, mens købsprisindekset er nogenlunde uændret. Det ventes, at bytteforholdet falder yderligere i de første måneder af 2016, for derefter at stige igen i løbet af foråret.

Salgspriser

Korn

Den globale kornhøst 2015/16 forventes at blive stor, dog 1 pct. lavere end det netop overståede høstår 2014/15. Hvis forventningerne til den globale høst 2015/16 realiseres, forventes de globale lagerbeholdninger at vokse for tredje år i træk. De rigelige mængder af korn i verden vil betyde, at kornpriserne vil forblive omkring det nuværende lidt lave niveau.

Svinekød

Siden sidste prognose fra september er der ikke kommet afgørende nye markedsinformationer, som giver grundlag for at ændre prognosen. På nuværende tidspunkt er det forventningen, at EU slagtingerne af svin her i 1. kvartal af 2016 vil ligge tæt på niveauet året før. Når vi kommer et stykke ud i 2016, må det forventes, at EU slagtingerne begynder at vige i forhold til året før. På eksportmarkederne udenfor EU er der til gengæld i 2016 udsigt til øget priskonkurrence fra amerikansk og brasiliansk svinekød. Det er endnu vanskeligt at vurdere omfanget og dermed effekten af den igangværende oplagring af svinekød i EU.

Oksekød

2015 bar præg af færre slagtinger efter ophævelse af mælkekvoterne. I 2016 ventes bestanden af køer at stige lidt, og der er udsigt til slagting af flere køer og mindre eksport af spædkalve. I EU forventes produktionen af oksekød at stige. Eksportmarkederne ventes stabile, selvom markederne i Fjernøsten ventes mere åbne. Svagere valuta i de store eksportlande i Sydamerika kan betyde billigere og større import herfra. Der ventes derfor kun små prisstigninger i både 2016 og 2017 i Danmark efter pæne prisstigninger for hundyr i 2015.

Mælk

Mælkemarkedet har været præget af prisfald siden foråret 2014. Årsagen er et stort udbud kombineret med aftagende efterspørgsel. Prisniveauet har været lavt i hele 2015. Prognosen forudsætter lidt højere priser i løbet af 2016, men niveauet ventes fortsat at være lavt set i et historisk perspektiv. Markedet forventes dog at komme i lidt bedre balance i løbet af 2016.

Købspriser

Foder

Sojaskrå, som har stor betydning for foderomkostningerne, har haft et stabilt prisniveau målt i kroner fra maj 2014 til andet kvartal 2015, hvor prisen faldt lidt. Fragtraterne er svagt stigende, hvilket kan påvirke sojaprisen i mindre omfang. Sojaprisen forventes at ligge på 280 kr. pr. hkg i starten af 2016 og derefter falde til 270 kr. pr. hkg.

Gødning, bekæmpelsesmidler mv.

Prisen på handelsgødning ventes at være uændret til let stigende. Generelt er prisen på kvælstof meget afhængig af naturgasprisen og produktionsomkostningerne. Gødningsprisen har dog været påvirket af de lave priser på afgrøder, som betyder lavere bytteforhold mellem afgrøder og gødning. Det medfører et fald i efterspørgslen.

Det forventes, at priserne på bekæmpelsesmidler vil være nogenlunde stabile på 2015-niveauet i hele prognoseperioden. Priserne på reparation og vedligeholdelse samt tjenesteydelser forventes generelt at følge den almindelige pris- og lønudvikling.

Konjunktur og renter

Hovedscenariet for fremskrivningen og prognosen er en moderat, positiv vækst i den globale økonomi i hele prognoseperioden, dog med risiko for let aftagende vækst. Der er ingen udsigt til inflation, som ligger over de væsentligste centralbankers målsætninger, i særdeleshed ikke i Europa.

USA har indledt en serie renteforhøjelser, som formentlig vil strække sig over 2016 og 2017. Baggrunden er især et stærkt arbejdsmarked og ønsket om en normalisering af rentemarkedet. Vi forventer, at størrelsen af de samlede renteforhøjelser i denne cyklus bliver beskeden, da de indledes sent i konjunkturforløbet, og da der ikke er tegn på inflation.

I Kina aftager væksten fortsat, men økonomien styres stramt for at undgå en for hastig vækstnedgang. Det forventes, at staten formår at styre økonomien ned i retning af 4-6 pct. inden for de nærmeste år. De største risici i kinesisk økonomi er overbyggeri samt et skrøbeligt parallelt kreditmarked. Japan kæmper med afmatning trods en voldsom ekspansiv pengepolitik. Væksten forventes dog opretholdt en tid endnu.

Den Europæiske Centralbank (ECB) stimulerer vækst og inflation med lave renter, opkøb af værdipapirer og rigelig likviditet. Ukraine-konflikten mellem Rusland og Vesten, krigen i Mellemøsten, flygtninge- og emigrantstrømmen og en lurende gældskrise i Europa skaber fortsat usikkerhed. Kronen er lidt svag på grund af ekstremt lave danske renter. Der forventes yderligere isolerede danske renteforhøjelser i 2016.

Tabel 2 viser, hvilke renteforudsætninger fremskrivningen og prognosen bygger på.

Tabel 2: Renter inkl. bidrag mv.

	2011	2012	2013	2014	2015*	2016*	2017*
Realkredit, fast, dkr.	5,16	4,78	5,02	4,78	4,58	4,88	4,98
Realkredit, flex, dkr.	2,41	2,11	1,86	1,98	1,95	2,15	2,31
Realkredit, flex, euro	2,21	1,95	1,71	1,91	1,86	2,06	2,23
Finanslån, valuta	5,37	5,86	5,81	5,78	5,80	5,95	6,11
Kassekredit, dkr.	7,04	7,42	7,47	7,44	7,46	7,61	7,77
Banklån, dkr	5,72	5,97	6,11	5,82	5,67	5,92	6,02

* Prognose fra SEGES

Bilag 2: Konsekvenser af øget tilførsel af kvælstof

Det nyligt vedtagne politiske forlig om "Vækst og udvikling i hele Danmark" giver mulighed for at tilføre landbrugsjord en større mængde kvælstof (N). I skrivende stund vides ikke, hvor meget mere N, der må tilføres den enkelte afgrøde og konsekvenserne heraf. Der er derfor indregnet en generel forøgelse af N-tilførsel og en forventet udbyttestigning som følge af dette.

Tabel 1 viser ændringen i N-mængden samt den forventede udbyttestigning i 2016 og 2017.

Tabel 1: Ændret N og udbytte

	Ændret mængde N pr. ha. i forhold til normerne for 2015	Ændret udbytte - pct. af gennemsnit 2002-2015
2016	+ 16 pct.	+ 6 pct.
2017	+ 24 pct.	+ 8 pct.

I prognoserne for både sektoren og alle driftsgrenene er ovenstående udbyttestigning samt en øget omkostning til handelsgødning indregnet.

Samtidig vil proteinindholdet stige for alle kornafgrøder. Der forventes ikke et øget proteinindhold i grovfoderafgrøder.

Planteavlsbedrifter

For planteavlsbedrifter med ingen eller meget lille anvendelse af husdyrgødning vil udbytte og omkostning til gødning slå direkte igennem på indtægter og omkostninger i både 2016 og 2017.

Svinebedrifter

For svinebedrifter medfører højere kornudbytte øgede indtægter fra planteproduktionen. Det må også forventes, at det højere proteinindhold i høsten 2016 og 2017 vil reducere foderomkostningerne i svineproduktionen. Der er indregnet en svag stigning i proteinindholdet i foderkorn i 2017 og dermed en anelse lavere foderpriser.

Stigningen i omkostninger til gødning indregnes ved at al ekstragødning skal købes. På mange bedrifter vil man dog sandsynligvis anvende mere husdyrgødning på egen bedrift og måske annullere gylleaftaler. Hvis denne mulighed foreligger, vil det påvirke prognosen i positiv retning, da omkostninger til indkøb af gødning stiger mindre.

Malkekvægsbedrifter

For malkekvægsbedrifterne er der indregnet et merudbytte på 6 pct. i 2016. Da mange næppe vil ændre markandelen med grovfoder i 2016, vil det forventede merudbytte (500-600 FEN pr. ha) medføre et forventet større lager (beholdning af grovfoder ultimo 2016). Dette påvirker resultatet i positiv retning – men vil umiddelbart ikke forbedre likviditeten i 2016. Den forventede større beholdning ultimo 2016 muliggør, at man kan øge andelen af salgsafgrøder i 2017, hvilket giver øgede indtægter fra planteproduktionen.

Med stigningen i N-tilførslen forventes malkekvægsbedrifterne at få øgede gødningsudgifter svarende til stigningen i indkøb af N-gødning. Der er ikke i samme udstrækning som ved svinebedrifter udbredt anvendelse af gylleaftaler, som vil kunne forbedre resultatet.

Randzoner

Der er ca. 25.000 ha. randzoner i 2015, svarende til 1 pct. af det samlede landbrugsareal. Det forventes, at hovedparten af disse isoleret set vil indgå i sædskiftet fra 2016, hvilket er indregnet i prognoserne.

Bilag 3: Datamateriale og definitioner

Datamateriale

Udarbejdelsen af prognosen sker ud fra historiske regnskabsresultater samt forventede ændringer i produktion, effektivitet, købs- og salgspriser, investeringer og finansielle forhold m.v.

Prognosen er baseret på vejede regnskabsresultater for 2014 i økonomidatabasen. Regnskabsresultaterne er repræsentative for alle heltids planteavlsbedrifter, idet de er vejet op til det samlede antal heltidsplanteavlsbedrifter, der var i 2014 i Danmark i henhold til Danmarks Statistisk landbrugstælling.

Bedrifterne, der indgår, har et normtimeforbrug på mindst 1.665 arbejdstimer pr. år og mindst 50 % af standardomsætning hidrører fra planteproduktionen.

Indkomstprognoserne for 2015-2017 er lavet på baggrund af regnskaberne i DLBR's økonomidatabase for 2014 samt prognoser for salgs- og købspriser, hvor baggrunden for prognoserne fremgår ovenfor.

Klassifikationen af bedriftstyper (Planteavl, kvæg, svin, pelsdyr, fjerkræ) er baseret på EU's standarddefinitioner om dette. Grundprincippet er, at mindst 50 % af omsætningen skal komme fra en bestemt driftsgren, for at bedriften tilhører denne driftsgren.

Definitioner

Alle bedrifter: Inkluderer alle bedrifter over 10 ha eller med et standardoutput over 15.000 euro.

Investeringskvote: Investeringer i alt divideret med aktiver i alt. Udtrykker investeringsniveauet i forhold til produktionsapparatets størrelse.

Soliditetsgrad: Egenkapital ultimo minus hensættelser til skat i procent af samlede aktiver ultimo.

Gældsprocent: Gæld (ekskl. hensættelser) i procent af samlede aktiver som gennemsnit af primo og ultimo.

Årets resultat: Driftsresultat plus nettoindtjening uden for landbruget.

Likviditet før investeringer: Årets resultat minus private udtræk minus tilbageførsel plus/minus ændring i beholdninger.

Likviditetsoverskud/-behov: Årets resultat minus private udtræk minus tilbageførsel plus/minus ændring i beholdninger minus faktiske investeringer.

Afkast af investeret kapital: (Resultat af primær drift plus EU-støtte plus anden virksomhed plus nettoforpagtning minus ejerløn) divideret med (nettorentebærende gæld plus egenkapital (investeret kapital)). Indtil juni 2013 har Afkastningsgrad og Lønningsevne været anvendt til at vise indtjeningsevnen i landbruget. Disse erstattes nu af "Afkast af investeret kapital", da dette nøgletal giver bedre overensstemmelse mellem det afkast, der måles, og den kapitalindsats, afkastet måles i forhold til. Derudover medtages kun den del af kapitalen i nævneren, som kræver et afkast – den forpligtende kapital - dvs. nettorentebærende gæld og egenkapitalen. For det tredje er der bedre sammenlignelighed over til virksomheder i andre brancher. Afkast af investeret kapital giver således samlet set et godt billede af landbrugets evne til at forrente den indsatte kapital.

SEGES P/S skaber løsninger til fremtidens landbrugs- og fødevareerhverv. Vi udvikler forretningsmuligheder og serviceydelser i tæt samarbejde med vores kunder, forskningsinstitutioner og virksomheder over hele verden.

SEGES er det nye navn for Videncentret for Landbrug, som nu også omfatter Videncenter for Svineproduktion.

SEGES P/S

Agro Food Park 15
DK 8200 Aarhus N

Axeltorv 3
DK 1609 Kbh. V

W seges.dk

T +45 8740 5000
E info@seges.dk

T +45 3339 4500
E vsp-info@seges.dk